



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Diószeghy Miklós*

Cím: *Délelőtti élet a Vágóhidon*

Forrás: *Uj Nemzedék*

Bp.
(Hely)

1921. 8. 7
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614.97

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Délelőtti élet a Vágóhidon

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Dagadtarcu, veresnyaku mészárosok, rengő járasú vágólegények, kupeczek, szénaszállító parasztok nyüzsgenek már korán reggel a szélesen elterülő épületcsoport előtt, hol ellátják a nagytorku várost hussal. Alig szállunk le a villamosról, már megcsapja a fülünket, mint valami folytonosan ismétlődő kórus, a sok-sok jószáguk böge, borjuk, ökrök, tehenek siránkoznak itten, melybe néha birkabégetés is belevegyül.



Zala György által készített művészi szoborral díszített bejárónál egyenruhás szolgáló szolga szól reánk:

— Igazolványt!

Mennyi állatot fogyaszt Budapest egy héten?

Mert nem könnyű ide bejutni. Valamennyi husiparos arcuképes igazolványt hord magánál s csak így engedik be. Az igazgató elé kerülök. *Ostian* Ferencnek hívják, városi tanácsos. Ezt mondja:

— Körülbelül 1500 állatot fogyaszt Budapest egy héten, ennyit vágunk. Nyáron a hőség miatt kevesebbet, mert félnek, hogy megromlik a hús. 1872-ben építették a vágóhidat, akkor ez volt a világon a legmodernebb, azóta aztán a németek nagyszerű, tökéletes intézeteket állítottak fel, melyek még a híres amerikai vágóhidaknál is versenyeznek.

— A németeknél, kérem, már egy megye, — teszi hozzá mosolyogva, — hogy az egyik kapun bemegy az állat, a másikon pedig kijön a — szalámi. És kérem, ne tessék gondolni, hogy ez tulságosan vicc. Ők ért meg is csinálják. Persze, nekünk most nincs pénzünk, nem fejleszthetjük a magunkét, de meggyőződhetik róla, nálunk is pontosan és kifogástalanul folyik a munka.

Utunkban hajlott hátú, öreg hivatalnok kíséri. *Hentschel* bácsi. Reszketős kézzel, gesztikulálva magyaráz. olyan örömmel és büszkén, mintha a vágóhidon

minden az övé lenne.

A tágas térségen egyik épület a másik után sorakozik. Istállók, hűtőházak, vágókamrák, szénatelepek, párolóházak, hízaldala, orvosi hivatal, pénzügyőrség, mérlegház, élelmiszerraktár, vendéglő — mintha külön kis városban sétálnánk. Fakorlátok zeg-zugos labirintusából néznek ki a szelidarcu kis borjúk, egykedvűen csámcsogó tehenek, ökrök nem is sejtik, hogy siralomházba kerültek. Az udvaron izmos, tornainges legények hatalmas talicskákat tolnak, valamennyi tele van rózsaszínű kékese-fehér friss hussal. Soha nem akar vége lenni a felvonulásnak, egyik talicska a másik után görögül el szemünk előtt.

Amikor „ugatnak” a vágólegények.

Egyszerre csak erős és sokféle kutyaugatás hallatszik, rá pár percre furcsa karaván tűnik elő: pekestartású, hetyke vágólegények 8–10 marhával és borjút terelnek a vágókamrák felé.

— Au... au... nye Henrik... hé Ilona... au... sózd csak a frakját... ni te ni... au...

Valamennyi rövid bottal hajtja előre és kemény pattogású fantasztikus vezényszavakkal nógatják az állatokat, amiben sok az eredetiség, mert legtöbb nagyszerűen utánozza a kutyaugatást s ezzel odatereli az állatot, ahová akarja. Rövidesen a vágókamrához érnek. Itt ölik meg az állatokat. Két markos legény megragadja a marha szarvát, egyik balról, a másik jobbról, fejét kicsit leszorítják, mire egy harmadik hosszonyelű szegesvégi csákányszerű szerszámmal elébe áll és egyszer rácsap a tarkójára. Ebben a pillanatban hang nélkül esik össze, elterül a földön, néhány rug és vége. Pár pillanat az egész s már nyolc állat fekszik előttünk élettelenül a földön. Csak a kis borjúkkal végeznek másként. Ezeket felakasztják hátsólábuknál fogva és a nyakába szurnak, honnan széles sugárban ömlik ki a vér, mely végigfolyik a terem egész kövezetén, úgy hogy itt csakugyan térdig gázolnak vérben az emberek. Magas csizmát is hor-

danak mindnyájan, mert cipőben lehetetlen járni.

Az egyik vágósegéd fölényesen jegyzi meg:

— A bika levágását, azt nézze meg uram. A bikát három ember vezeti be láncon. Vaskarikába húzzuk a fejét és így üjtjük le.

Tágrameresztett szemmel, csodálkozó álmelködéssel híres eseteket emlegetnek, amikor régi vágólegények virtust csináltak a bika megöléséből.

— Lisztkai vót, magyarázzák — aki bevitte a bikát egymaga a vágókamrába, aztán ott egyedül anélkül, hogy megkötözte volna, egy csapással fején suhintotta, úgy rögtön vége is lett a bikának. Ha eltéveszti, úgy rögtön felnyársalta volna az állat.

Budinszki, meg a többiek.

Látszik rajtuk, nagyon imponál nekik a bátor Lisztkai, mert szeretik ezek az emberek a virtust. Valamennyi vágólegény *Toldi* Miklós-szerű, rengőjárású, hatalmas alak, nem is gondolná az ember, hogy ily óriástestű emberek is élnek itt Budapesten. Elpusztíthatatlan pirosság virít az arcukról, tekintetük, beszédük csupa kirobbanó életerő és egészség. Itt nem lehet unottan, fásultan dolgozó munkást látni, lendülettel, lévvel, pajkos kiabálás közben

folyik a munka. Nincs köztük öreg ember, pedig a legrégibb vágólegény, *Budinszki Béla* már hatvan esztendeje üldösi az állatokat és mégis hátraszegott nyakkal, duzzadó melllel áll előttem, olyan friss a beszéde, mint egy tízéves gyerkő.

— Jól bírom én magam uram, nem volt nekem soha semmi balesetem.

— Na, na *Budinszki bácsi* — szól közbe valaki a csoportból.

— Menj már, mit izélsz.

Majd felém fordul, s huncutul nevetve hozzám hajol:

— Tetszik tudni, arra gondol az ipse, hogy néha lekopom magam. Mert hát kérem ital nélkül nem lehet kibírni ezt a frányamunkát. De persze csak úgy módjával.

Amikor észreveszi, hogy jegyzek, ijedten rám szól:

— De hallja, meg ne írja ám az ur.

Tekintettel arra, hogy *Budinszki bácsi* derekáról egy hosszú éles kés csüngött alá szíjról, a há-

tánál pedig kis revolver, taskaszere táskában két másik széles kés húzódt meg, gyorsan megígértem. De viszont tartozom azzal a kijelentéssel, hogy a vágólegényeknél a mérsékelt ivás — szakemberek állítása szerint — foglalkozásuk miatt egész természetes. Másként nem bírnák. Odajön közénk a másik legrégibb vágó is, András Géza és homlokát törülgetve mondja:

— Jaj tönkreölmöm magam ebben a nagy melegen.

Érdekes, hogy Budinszkiék lenézik a saktert, ki hosszú késsel vágja le az állat nyakát. És ennek a lenézésnek nincs semmiféle felekezeti, vagy faji háttere. Egyszerűen azért haragusznak rá, mert a sakter csak akkor öli meg a marhát, amikor mind a négy lába le van már kötözve, szóval az ölénél nincs szükség semmiféle testi erőre sem, míg ők pusztán kézzel fogják meg az állatot és úgy végzek vele.



Egy kiló marhahús — 40 fillér.

Utközben az udvaron fekete fejkendő nénikébe ütközünk, ki nagy csomagot cipel. Ez az „epés” asszony — magyarázza valaki. Epeszappant ad az alkalmazottaknak, kik viszont ezért cserébe állat-

epét adnak neki.

A telepen lehet marhahúst is vásárolni. Nem békebeli áron, hanem még ennél is sokkal olcsóbban, mindössze csekély negyven fillérért egy kilogrammot. A beteg állatok húsát megpárolják és elpusztítják a benne levő, ártalmas anyagot, ami teljesen élvezhetővé teszi a fogyasztásra. Tolongának is érte, mert igen nehéz kapni belőle. Legtöbbször már a személyzet elkapkodja, de az is előfordul, hogy jut a környék szegény lakosainak is, kik igen várják, hogy hozzájussanak. Csak egyedül a legrégibb vágó, Budinszki jelenti ki büszkén, hogy neki ugyan nem kell, hatvanesztendő praxisa alatt egyetlenegyszer sem evett belőle és nem is fog. Hiába, ő konzervatív ember.

Távozóban a kapunál öreg paraszt ül a kövön, Göré Mihály, ki szénát hozott. Széles, rettentően zsiros hortobágyi kalapot tart a kezében, úgy fogja, mint valami drága kincset és fejcsóválva nézegeti. Körülötte jökedvű, egészségtől duzzadó, testes vágólegények ülnek, nem dolgozik a „pakli”, pihennek. Azt magyarázza nekik elbusulással a vén Göré, hogy 1909-ben vette a kalapot, azóta egyszer már be is festette és már „megint” ujat kell venni. Erre mint valami gáton áttörő folyó, csattant fel a levetés ezekből a hatalmas legényekből, fuldokolva, kivörösödve kiabáltak Göré felé, ki sértődötten nézett, sehogyszem értette, vajjon min is nevehetnek. Már a robogó villamoson ültem és még mindig őket néztem. Hancurozva, kiabálva hemperegtek a füves földön s csak Göré ült köztük komoran s azon elmélkedett, hogy milyen hamar is tönkre megy az ember kalapja.



Diószeghy Miklós,